

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na doma računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Boj za Celje.

S Štajerskega, 3. febr.

Že od leta 1895. stoji celjsko gimnazijsko vprašanje v ospredju vse notranje politike, ali na Spodnjem Štajerskem ni vladala še nikdar taka razburjenost, kakor sedaj, ko se nam hoče ugrabiti še tisto mrvice, ki smo jo zadobili tekom let in ki še senca ni tega, kar nam gre po zakonu in po pravici kot ravnopravnim državljanom.

To je naravno, kajti kar Stürgkhov predlog obsega, tega se Nemci doslej še sami niso upali zahtevati. S tem predlogom zahtevajo Nemci bistveno veliko več, kakor so nam sami ponujali.

Predstavimo si dejanski položaj, kakršen je bil l. 1895., ko se je začel boj zaradi Celja.

Slovenci smo takrat že imeli paralelke na mariborski gimnaziji in šlo se je za to, da se tudi tistim okrajem, ki gravitirajo v Celje, zagotovi jednaka uredba. Nemci so tedaj zavzemali vse drugo stališče, nego danes. Takrat so vsi Nemci stali na stališču, da naj paralelke na mariborski gimnaziji ostanejo intaktne, da naj v Mariboru ostane vse tako, kakor je, glede Celja pa so se le branili, da bi se ustanovile paralelke na celjski gimnaziji, oziroma da bi bila slovenska srednja šola v Celju. Načeloma pa so sami priznavali, da imajo tisti okraj, ki gravitirajo v Celje, pravico do slovenske srednje šole in sami so ponujali Slovencem poleg mariborskih paralelek še samostalno popolno gimnazijo za celjske okraje ter stavili samo pogoj, da naj se ustanovi v Žalcu, ali v Št. Jurju ali kje drugje v kakem slovenskem kraju, samo v Celju ne.

Razložek mej tem, kar so Nemci l. 1895. sami ponujali Slovencem in kar zahteva danes grof Stürgkh, je torej velikanski in bistven, kajti Stürgkhov predlog meri na to, da se vse slovensko srednješolstvo na Štajerskem

uniči. Celjske razrede hoče Stürgkh odpraviti, a neče nič vedeti o tem, kar so nam leta 1895. še najradikalnejši Nemci sami ponujali. Odpraviti jih hoče, ne da bi se kakorkoli drugače poskrbelo za slovenski srednješolski pouk. Slovencem naj se vzamejo še ti revni razredi brez pogoja.

Povrh pa hoče uničiti še mariborske paralelke, katere so Nemci doslej popolnoma v miru puščali. Ločiti jih hoče od višje gimnazije ter napraviti iz njih samostojno nižjo gimnazijo, dobro vedoč, da mora samostojna nižja gimnazija v nekaterih letih poginiti. Nižje gimnazije so se preživele; izkazalo se je, da nimajo v sebi življenjske moči. To se je videlo v Ptuj, to se je videlo v Kranju, to se je videlo v Ljubljani, kjer samostojna slovenska nižja gimnazija ni mogla ne živeti ne umreti, končno priča to tudi Schweglov predlog zastran kočevske nižje gimnazije. Stürgkh ve vso to prav dobro; ravno zato hoče, da naj se v Mariboru ustanovi samostojna nižja gimnazija, ker je prepričan, da bi ne mogla živeti in da bi se tako slovensko srednješolstvo na Sp. Štajerskem speljalo ad absurdum.

Boju zaradi srednjega šolstva na Štajerskem ne bo konec, dokler se vprašanje ne uredi potrebam primerno in po pravici in pravičnosti. Ako bi vladi bilo na tem, da se doseže pošteno porazumljenje, bi se morala postaviti na stališče, da se more od prava slovenskih razredov v Mariboru in v Celju kompenzirati samo z ustanovitvijo višjih gimnazij, kajti sporazumljenje, pri katerem bi Nemci profitirali, je izključeno.

Toda dozdeva se nam, da vladi ni nič na poštenem sporazumljenju, ampak da hoče Nemcem pomagati do velikega moralnega in materialnega uspeha. Ta sum imamo že od tedaj, kar je minister Hartel pri razpravi o vseučilišču v Ljubljani tako obširno govoril o — gimnazijah.

Vse napravlja utis, da je Stürgkhov predlog stavljen dogovorno z vlado in da bo vlada ta predlog izvršila, če bo sprejet.

Slovenski poslanci štajerski so sklenili, da odgovore z obstrukcijo, ako se Stürgkhov načrt uresniči. Po naši sodbi se zamore ta sklep uspešno izvršiti samo, če bi Čehi podpirali slovenske poslance dejanski, kajti brez podpore Čehov se sicer da voditi obstrukcija, ali ta obstrukcija nima že v sebi jamstva za ugoden uspeh. Zajemčen bi bil uspeh samo, če se zagotovi podpora Čehov. V tem oziru pa je največjega pomena, da se v naprej ve, pri čem da smo, in zategadelj apeliramo na Čeha, naj izreko, če hočejo podpirati eventualno obstrukcijo Slovencev ali ne.

V Ljubljani, 4. februarja.

Državni zbor.

Danes se je sešel po poldrugi mesec trajajočih počitnicah državni zbor iznova. Razšel se je v položaju, ki se je zdel obupen. Državnemu zboru se je prorokovala smrt, napovedal se je že absolutizem ter se resno dvomilo, ali se snide sploh še katerikrat. Tekom počitnic pa se je toliko govorilo in pisarilo o češko-nemških spravniških pogajanjih, ki se še sedaj niso začela, da je obšla nakrat tudi najnesprejemljivejši elemente nekake mehko in popustljivost. Damoklejev meč absolutizma in »pogled v prepad« je streznil radikalce. Pro-računski odsek že precej časa nepričakovano točno funkcionira. Ako ne prinese obravnava glede srednjih šol večjega vznešenja, se dožene tudi v tem odseku delo brez krize in nesreče. Srednješolska vprašanja so seveda perečjša kot vseučiliščna, zato se je bati razburjenja slovenskih strank. Vendar so vse stranke danes zavzete za to, da bi mogel parlament delati. Stranke se izogibljejo povoda, ki bi provzročil katastrofo. Danes pardonira vsaka stranka parlament, ker ve, da pardonira s tem tudi sebe. Stranke se boje, da bi razpust državnega zbora rodil volilno reformo, ki bi razmerja v državni zbornici premenila ter težišče preložila. Zato pa v novem zasedanju bržčas niti do odločne opozicije ne pride, ker stranke vedo, da je parlament ne bi prenesel več.

Dr. Kramář in Hartlova izjava.

»Politik« je prinesla med brzojavkami poročilo o mnenju posl. dra. Kramářa glede Hartlove izjave. Kramář je z izjavo naučnega ministra zadovoljen. Še pred 14 dnevi so dejali Nemci, da bi smatrali češko vseučilišče na Moravskem za izizivanje Nemcev ter da bodo proti češki univerzi nastopili z največjo brezobzirnostjo. In sedaj je vlada izjavila, da priznava potrebo dveh vseučilišč na Moravskem ter da bo predpriprave za uresničenje teh dveh univerz celo pospeševala. Nemci so vladno izjavo sprejeli mirno na znanje, da, v debati so celo priznali Čehom pravico do češke univerze na Moravskem. Nepravilno bi bilo, ako bi se ta moralni uspeh ne priznaval. Da, Nemci so hoteli, da se v vladni izjavi določno pove, da češkega vseučilišča v Brnu ali v Olomucu ne bo. Vlada tega ni izjavila, in Nemci so ostali vendar mirni. Govoriti se torej ne dá, da so doživeli češki poslanci poraz. Ako je minister Hartel dejal, da naj bi bili univerzi na Moravskem sad sporazumljenja med Nemci in Čehi, si tega tudi Čehi žele. Nad izjavo ministra ni torej treba niti obupavati niti vriskati. Od energije čeških poslancev in učenjakov je odvisno, da se vladna obljuba izpolni ter da se otvorita obe univerzi v mirni slogi z Nemci.

Vojna v Južni Afriki.

Holandsko-angleško dopisovanje radi miru, ki naj bi se sklenil med Buri in Angleži, se objavi baje jutri. Že danes je gotovo, da je angleško ministrstvo Kuyperjeve nasvete odklonilo. Kuyper ni imel pooblastila burskih vlad ter ni mogel Angležem staviti niti ponudeb, pa tudi nobenih pogojev. Ker pa vztraja Anglija neizprosno pri svoji zahtevi, da se morajo Buri brezpogojno udati, ni možno z angleško vlado več govoriti o pogajanjih. Vojna se bo torej nadaljevala, in orožje mora odločiti. O položaju na bojišču je poročal angleški vojni minister Brodrick v spodnji zbornici. V l. 1900/901 so znašali vojni stroški 63 milijonov funtov, t. j. okoli 1584 milijonov kron; v l. 1901/902 bodo znašali baje 61 milijonov funtov, t. j.

LISTEK.

Slovensko gledališče.

(Čast. — Spisal Herman Sudermann.)

Vpliv francoskih realistov na svetovno literaturo je bil velikanski in elementaren. In tako se je, kadar vse drugo, tudi realizem pojavil med Nemci. Dve imeni blestita v tej fazi literarnega gibanja kot svetla mejnika na nemškem literarnem polju: Hauptmann in Sudermann. Kakor si je prvi pridobil evropsko slavo s svojo revolucionarno in proletarsko dramo »Tkalci«, prvo te vrste v svetovnem slovstvu, z »Einsame Menschen«, in »Friedensfest-om«, tako je zadobil drugi s svojo »Častjo« in »Domom« svetovno ime. Mahoma je postal Sudermann ljubljeneč vsega gledališkega občinstva med Nemci in po celem izobraženem svetu, saj je dramatik, ki je našel s svojim pretresljivim realizmom pot do srca najširšega občinstva.

Tipični deli Sudermannove muze »Čast« in »Dom« pozna ves svet; kdor je videl njegove igre »Glück im Winkel«, »Johannisfeuer« i. dr., v katerih nam slika

familiarno življenje z vso njegovo lepoto, prijetnostjo in tudi tragiko, ne bi mislil, da jih je pisal oče »Dom« in »Časti«; sicer kažejo tudi te igre pisatelja realistične smeri ter napravijo velik efekt, vendar jim manjka tistega velikega, majestoznega, tistega nimba, ki obdaja »Dom« in »Čast«.

Kaj je »čast«? Ta pojem, tako različno umevan, ki obsega veliko in nič, definiran in nedefiniran, hotel je Sudermann v svoji krasni drami nekako določiti, a ne fiksirati. Ta tema menda še nikdar ni bil tako zanimiv, kakor baš sedaj, v kričeči dobi Brusewitzev i. dr. To daje »Časti« kakor vsem realističnim delom, ki se pečajo pred vsem s tistimi takozvanimi »gorečimi« in vitalnimi vprašanji aktualne sedanjosti ter so živahen protest zoper vladajoče socialne razmere, veliko vrednost. Kaj je torej čast? Tu stojimo pred precej negativno definicijo: krinka, pod katero se dostikrat skrivajo največji lopovi. Po grofu Trastu, tej imenitni figuri, razvija Sudermann svoje nazore o časti, iz njegovih ust čujemo razne aforizme o časti, da, Trast se povzpne celo do trditve, da časti sploh ni. Sudermann ne

definira pojma, ne razreši v »Časti« problema o časti in nam pušča pojem »čast« ob koncu drame nerazjasnjen, pušča nas same dalje o tem filozofirati in razmotrivati; — tu se mu godi pač tako kakor Ibsenu, ki le prevečkrat pušča ljudstvo v temoti, v dvomu. A eno doseže: velikanški efekt in globok utis skepse. Povsod imajo druge pojme o časti, napačne in prave, narejene in zveržene. »Kolikar narodov, toliko pojmov o časti sem spoznal«, pravi Trast. Pa Sudermann nam pokaže, da ni treba iskati konkretnih nazorov o časti med narodi, — v raznih krogih iste družine imajo o njej različne pojme in nekateri sploh nimajo pojma o časti kot ničvredni, za življenje nepotrebni stvari, ker jim je ta čut, ta pojem povsem zamorjen, v tem ko zopet v drugih krogih polagajo vso vrednost na to besedo, a je ne pojmi. »Brez časti ni življenja«, kriče in trkajo na prsi: »Čast, čast...«, pri tem pa vendar ne vedo, kaj pravzaprav hočejo... Kar je v gotovih krogih častno, je v drugih irrelevantno za takozvano »čast«, kar je ponekod nečastno, škandalozno, je drugod opravičeno, naravno in potrebno, samo ob sebi umljivo.

Krasno postavlja ta nasprotja Sudermann v osehah grofa Trasta, izkušenega in visoko izobraženega moža — »Weltmanna«, ki je hodil dosti po svetu, inteligentnega poštenjaka — trgovskega sodelavca in potnika Roberta Heinecke, lopova Kurta, sina velikega trgovca kot zastopnika »Vorderhaus«, v katerem se zbirajo okoli Kurta figure kot sta sportovca Stengel in »reservni častnik« Brandl, pa v osehah uborne familije, iz katere sta izšla Robert in Alma, ki »gre« z baroni. Da mora nastati med Robertom, ki ljubi vele-častno, v resnici blago in plemenito čutečo hčer trgovca, a ljubi tudi sestro Alma in svojce, konflikt, je umevno.

Sobotna predstava je bila za naše razmere prav lepa. Odbor je z uprizoritvijo »Časti« storil samo dolžnost napram Sudermannu, in mislil sem, da za tako epohalno delo ni treba nikake reklame. Motil sem se. — Grof Trast je »Paraderolle«, katero radi izberejo gostje. Obenem pa je »Sprecherrolle« in ni ravno težavna, a velehvaležna. Treba predvsem gladke, čiste govorice in impozantnega nastopa. G. Dobrovolsky je mož za take uloge in je imel pred vsem imenitno in karakteristično

okoli 1464 milijonov kron. Minolega leta je štela angleška armada v Južni Afriki 250.000 mož, 1. januarja 1902 pa še 237.000 mož. Poprečno se je vsak mesec nakupilo 24.000 konj. Z vsemi pritliklami vred je znašala armada 280.000 mož. Vlada je morala vzdrževati okoli 27.060 ujetih Burov ter še 150.000 oseb burskega naroda. Mesečni izdatki so se v zadnjem času zmanjšali od 5½ milijona na 4½ milijona. Sistem block-hiś je baje zmanjšal vojne štrpance in je obseg bojišča omejil. Ustaši v Kaplandiji so baje razkropljeni. Brodrick trdi, da imajo Buri le še malo čet, ki se potikajo v gorovju. Ali čudno, da daje še to pičlo število burskih čet Angležem toliko posla in stroškov, pa prinaša tudi toliko porazov. Buri imajo še troje večjih bojnih oddelkov, katere poveljujejo Dewet, Botha in Delarey. Ti oddelki se morejo baje združiti ter postati Angležem skrajnje nevarni. Kitchener jih »namera« zgnati skupaj ter jih prisiliti k boju. Kitchener je že marsikaj in marsikdaj »nemeraval«, a doslej se mu je še vedno izponeslo. Bati se je, da prisili Bure k boju, v katerem pa bo zopet tepen — sam! Vojna traja že 28 mesecev, a Angleži še niso dosegli večjega uspeha. Vsak drug narod bi bil toliko pameten, da bi mu bilo posredovanje tretje države in vlade dobrodošlo, a Angležem ostane fiksna ideja, da morajo biti zmagovalci, končno še usodna!

Najnovejše politične vesti.

Sestanek nemških »obrambenih« društev iz Avstrije in Nemčije se vrši 25. marca t. l. na Dunaju. Namen sestanka je v prvi vrsti dogovor zaradi bojkota. Zoper to sovražno nemško akcijo skličejo baje tudi Čehi vsa slovanska obrambna društva. — O Wolf-Schönererjevem razporu priobčuje Schönerer v »Egerer-Nachrichten« Wolfa razkrinkujoče članke. — Kitajska se modernizuje. Pri pogoščanju poslanikov na kitajskem dvoru je izjavila cesarica, da hoče Kitajska opustiti svoje izolirano stališče ter se pridružiti evropski civilizaciji. — Med srbsko vlado in skupščino se je doseglo sporazumljenje ter je odpravljena ministrska kriza. — Novi bolgarski diplomatični agentje. Bolgarska pošlje v Bukreš kot svojega diplomatičnega zastopnika Balabanowa, v Belgrad pa Veličkova — Neredno mestno gospodarstvo v Budimpešti posebno glede razpisnosti je primoralo ministra notranjih zadev, da je zagrozil mestni upravi v osornem pismu z vladnim komisarjem. — Med Egiptom in Sueško družbo se je podpisala konvencija. Port-Said postane prosta luka. — Prodaja danskih Antil je odvisna od tozadevne privolitve otoških prebivalcev. — Obisk francoskega predsednika Loubeta na ruskem dvoru je določen na 15. junij tega leta.

Dopisi.

Z dežele. Vse se giblje in napreduje. V parlamentu delajo načrte za vsa-

masko. Največji efekt je dosegel v drugem dejanju. Semintja je bil malo raztresen in je rabil češki akcent. — G. Deyl me je docela zadovoljil. Igral je vrlo in dosegel zlasti v tretjem dejanju lep efekt. Sicer ima razvado, da ustvarja nekatere junake preveč po enem kopitu: tisto prejemanje za glavo in globoko vzdihovanje priča o tem, to je njegova »forsaa«, ki diši po šabloni. Bil je pa brez vsakega dvoma najboljši izmed vseh; krepek in svež značaj. Gdč. Rückova je karakterizirala blago, temperamentno in pametno sestro Kurtovo prav distinguirano, a tudi čustva polno. Gospa Lounska, naša ljubka in brhka najivka, je napravila, kolikor je pač mogla iz Alme, ki seveda ni pisana za najivko. Gospa Lounska mi v obče vedno ugaja, a žal mi je, da nikdar ne morem pisati o njej neprikrajšane hvale, ker ji dela jezik še vedno preglavice. Tudi govori pretiho. A to prepričanje je v nas potrdila, da ima lep talent za najivko, in je kot taka rešila svojo ulogo prav popolno, da, boljše, kot smo pričakovali. G. Dragutinović je ustvaril prav dober tip visoke, a pristne kramarske duše. Odkrito povem, da sem se bal za ulogo Kurta. Bojazen, da bi bil

kojake prepotrebne in nujne zadeve, ne lotijo se pa o. kr. davčne oblasti. Med priprostim ljudstvom razširjeni so jako čudni pojmi o davčnem uradovanju in zlasti o personalnih razmerah; še celo med inteligenco vlada največja nevednost. Ime — davčni praktikant, znano je samo po imenu, da je pa on najmodernejši — helot, tega malokdo ve. Prestavi se ga na deželo, milostno se mu podari 25 gld. mesečnega adjuta; sedaj pa živi, oblači se dostojno ter reprezentuj o. kr. davčnega uradnika in Bog obvaruj sramotiti s svojo revščino drugega uradniškega stanu. Vzemimo pa uradni šematizem v roke. Pomilovanja je vreden taisti, ki je vstopil zadnja leta, kajti čakati bode moral na zaželeno pristavsko mesto najmanj še deset let, reci: deset let! Diurnist v najzakotnejši pisarni ima 30 gld., o. kr. davčni praktikant, torej državni uradnik le — 25 gld. in to leta in leta brez najmanjšega povišanja. Vriva se v status vojaške od slovlence s certifikatom, ki večkrat niso niti slovenščine zmožni. Znani so slučaj, ko se je ubogemu praktikantu snedel kruh izpred ust z nastavljenjem tacega certifikatista. Neki certifikatist je dobil spričevalo, da je popolnoma zmožen slovenščine dasi je ni zmožen niti v govoru, kaj šele v konceptu. Razmere kriče proti nebu po že zdavnaj prepotrebni regulaciji davčnega personala. Vprašanje je na o. kr. finančno upravo, čemu ne imenuje več davčnih pristavov, mesto, da izpolnjuje prazna mesta s praktikanti, zamašivši jim s 25 gld. usta? V svoji onemoglosti vijejo se ti reveži kot črvi, a pomoči jim ni od nikoder. In državni poslanci! Ne bi zamogli storiti, kak odločilen korak, da se ugotdi upravičenim željam teh revežev? Skrajni čas je; in informujete se lahko pri prvem davčnem uradniku, ki vam bo de natančno razložil ter opisal te škan-dalozne razmere.

Slovenska Matica.

127 odborova seja, v četrtek, dne 30. januarja 1902.

Navzočni: Gg. Fr. Levac (predsednik); Fr. Finžgar, P. Grasselli, dr. J. Lesar, dr. M. Opeka, Fr. Orožen, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, A. Senekovič, dr. J. Starč, J. Sušnik, I. Šubic, A. Tavčar, dr. A. Ušeničnik, Fr. Wiethaler, dr. Fr. Zbašnik in Vil. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 19.

Predsednik proglasi sklepčnost, otvori sejo in pozdravi novega odbornika dr. Fr. Zbašnika.

Povabilu na slavnostno odkritje spomenika R. Lopašiča, dne 29. julija lani v Karlovcu, se je Matica odzvala z brzojavnim pozdravom Lopašičevih slaviteljev.

Vdovi dne 11. julija lani v Železnikih umrlega župana in poverjenika L. Košmelja se je izrazilo pismeno sožaljenje.

Zahvala pripravljalnega odbora za prireditve znanstveno-popularnih predavanj v letošnjem zimskem tečaju se vzame na znanje z dostavkom, da se je iz Matičinih krogov priredilo več takih predavanj in da bo društvena skrb, da se ta predavanja objavijo v Matičinih knjigah.

Gosp. Mariji Pesjakovi v Kamni gorici se je izrazila za izplačano volilo pokojnega soproga g. Mihaela Pesjaka pismena zahvala.

Odbor izreka zahvalo podpredsedniku P. Grasselliju ter odbornikom Fr.

g. Lovšin kaj pokvaril, ni bila opravičena. Soditi po sobotni predstavi, moremo upati pri reprizi prav dobrega, zrelega tipa. Gospa Dragutinovičeva je zadostila. Igrala je pa preveč nevednico kot rufijanko. Žal nam je bilo, da te uloge ni igrala gospa Danilova; kajti ona je izvrstna predstavljalka ženskih karakterjev in bi bila gotovo neprimerno boljša mati Heinecke. G. Verovšek nas je iznenadil, saj ni mogel napraviti iz svoje uloge prave starega očeta Heineckega. Glavno je: ulogo znati! G. Perdan je imel neprijetno masko, bil je pač »prenobel«; sicer ima talent za take uloge, če se zanje potruji. Gdč. Puhkova je diletantka, manjkalo ji je zato potrebne agilnosti in karakterizacije.

V obče moramo biti s predstavo »Časti«, zlasti, če pogledamo nekoliko nazaj v preteklost, prav zadovoljni. Konstatiram le, da so igrali »one zgoraj« boljše kot »one spodaj«. Čudno — kaj ne? »Čast« je težka igra; sobotna predstava je imela efekt in je mogla pokazati višino Sudermannovega dela; zlasti na one, ki so jo prvič videli, naredila je najgloblji utis.

Jos. C. Oblak.

Finžgarju in M. Pleteršniku, ker so dne 12. 13. in 14. novembra lani v Zagrebu zastopali društvo pri slovesnem praznovanju štiristoletnice umetnega hrvaškega pesništva.

V vseučiliški odsek se izvolijo kot zastopniki »Slovenske Matic« predsednik Levac ter odbornika Senekovič in Šubic.

Zapisnik o CXXXVI. odborovi seji, ki sta ga pregledala odbornika gg. Finžgar in Pintar, se odobri brez ugovora. Današnjemu zapisniku bosta overovatelja odbornika gg. dr. Ušeničnik in dr. Zbašnik. Na ogled je tudi zapisnik o seji gospodarskega odseka z dne 22. t. m.

Obširno poročilo gospodarskega odseka o popravah, ki se imajo v letošnji stavbni sezoni izvršiti pri društveni hiši, se po daljšem razgovoru odobri.

Tajnikovo poročilo o knjižnih darilih društvnikom in posameznikom ter o zahvalah za prejeta darila se vzame na znanje in se reši več prošelj, ki so društvu došle zadnje dni.

Odobri se tajnikovo poročilo o poverjeništvih. Nove poverjenike so dobila poverjenišтва: Zagorje ob Savi, Dobrla vas, Brdo pri Kamniku, Železniki, Devin, Vransko, Gradec, Trst in Razdrto. Nova poverjenišтва so se osnovala v Šmartnem pri Litiji, v Ribnici na Pohorju, pri Sv. Barbari pod Mariborom in v Studencem, osnovati se pa imajo za Št. Lovrenc na Dravskem polju in za Sv. Juri ob Ščavnici; izpraznjene so Konjice.

Za preteklo leto je društvu vplačalo udnino 2728 letnikov od zadnje seje je pristopilo Matici 244 udov.

Knjižnici je prirastlo od zadnje seje 187 knjig, zvezkov in časopisov: 21 podarjenih in 166 zamenjenih.

Odobri se več pisateljskih nagrad. Sklene se nadaljevati z nabiranjem krajepisnega gradiva in to delo poveriti petorici iz knjižnega odseka.

Ko se končno reši še nekaj notranjih vprašanj in ko predsednik pojasni, zakaj da knjige še niso izšle, se seja zaključí.

Izpred sodišča.

Pod predsedstvom gosp. deželnosodnega svetnika Hauffena vršilo se je pri deželni sodnji danes več obravnav.

1. **Uboj v Šmartnem.** Brutalen uboj se je zgodil v Šmartnem v noči od 23. na 24. oktobra m. l. Njega žrtev je bil hlapec Janez Flegar, ki je še isto noč po težkem trpljenju umrl. Danes so se imeli kot sumljivi tega uboja zagovarjati: Janez Ajdovec, p. d. »Zalokarjeva«, rojen l. 1882. na Šmartnem, v Cerklje spadajoči ter večkrat predkaznovani posestnikov sin in Janez Petrič, p. d. »iz Robasove lajste«, v Cerklje spadajoč, 1880 l. rojen in tudi že predkaznovan. Tudi je navzočih okrog 20 prič, gg. kemiki ter zdravniki. Obtožnica pravi: V noči od 23. na 24. oktobra blizu polnoči sta se točenca lotila sicer ne z nakano usmrčenja, a z drugim hudobnim namenom Janeza Flegarja, sta istega tepla z raznim orožjem ter ga tako ranila, da je napadeni vsled mu prizadetih ran umrl. Poleg tega sta še razgrajala in pobijala šipe po bajtah. — Iz zaslivanja se izve še tole: Omenjeno noč so pili fantje v krčmi v Šmartnem, so peli in razgrajali po fantovski navadi. Končno so šli vasovat. Posebno točenca sta po ulici vpila in ukala; prišel je pijani Flegar in nakrat so čuli ljudje po hišah upitje in pokanje. — nekaj časa pozneje pa so našli Flegarja že umirajočega. Drugo jutro je prišel Ajdovec k mrliču in istega z nogo sunil ter vprašal hladno krvno: »Ali je res mrtev?« Petrič pa se ni pokazal in niti takrat, ko so mrliča nesli skozi vas, ga ni bilo videti. Tudi se ni upal spati prihodnjo noč doma, ker se je baje »zandarjev bal«. Drugemu tožencu je pa dejal: »Če bo trdo šlo, bom pa enega neter dal« — Prav komodni ljudje so priče. Ko jih hoče sodnik zaslišati, se vidi, da so jo popihali v — gostilno. No, pokliče se jih in prične se zasliševanje. Jedna priča pravi, da je padalo po Flegarju, kakor »ko pšenico mlatijo«. Našli pa niso ljudje poleg ranjenega nobene »rištence«. — Gg. kemiki, katerim se je dalo preiskati obleko tožencev, so našli sledove krvi na njih. Zdravniki pa so konstatirali, da je nastopila smrt veled ran na tilnici, katera je bila popolnoma razbita. Z neko bestialno surovostjo so napadalcu tolkli po svoji žrtvi. — O sodbi ter o drugih obravnava poročali bomo jutri. —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. februarja

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale potom mestnega magistrata peticije na ministrstvo občine: Mavčiče pri Kranju, Padeški vrh pri celju in Veliki dol pri Komnu na Goriškem.

— **Dopolnilne volitve na Goriškem** na mesto znanih dveh razveljavljenih deželnozbornskih mandatov, se razpišejo prav kmalu.

— **Nadvojvodinja Elizabeta**, soproga kneza O. Windischgrätz, obdrži oficialni naslov »Njena cesarska in kraljevska Visokost«.

— **Ljubljanski škof** je bil večeraj v avdijenci pri cesarju. Kakor čujemo, je šel prositi, naj bi cesar pomilostil dr. Lampeta. To bi seveda škofu dišalo, da bi njegovi pisarji političnim nasprotnikom kradli čast in poštenje, prisojena pokora za njihova lopovstva pa naj bi se jim potem cesarske milosti prizanašala. No, bomo videli, če se bo justično ministrstvo upalo, priporočiti dr. Lampeta cesarski milosti.

— **Šusteršičev shod v Radečah** minolo nedeljo je bil razpuščen. V Mirni peči so morali Šusteršiča orožniki vahtati, v Radečah so morali pa orožniki skrbeti, da se ni shod dalje vršil. Jecjal je Šusteršič o nekih knedeljnih ter sam sebe hvalil kakor je njegova navada; grajal pa dr. Tavčarja in mene podpisanca. Vrli poslanec Povše se ni shoda udeležil kakor je bilo razglašeno; najbrže ga je sram, hoditi z ljudmi, ki imajo od žlindre umazane roke. Agitiral je Šusteršič za bodoče občinske volitve zoper podpisanca, ali kakor se je videlo mi, razun par metel, kmetije in obrtniki zaupajo. Brunschmid.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes se ponavlja Sudermannova drama »Čast«, o kateri poročamo v podlistku. V petek se poje prvič na slovenskem odru Donizettijeva vele-melodiozna opera »Favoritinja«, v kateri ima gdč. M. Romanova glavno vlogo. V nedeljo sta dve predstavi.

— **Poroki.** V frančiškanski cerkvi se je danes opoldne poročil g. dr. Hubert Souvan, o. kr. finančne prokuratorie koncipijent, sin veletržca g. Frana Ks. Souvana, z gospodično Leonijo Souvanovo, hčerko veletržca g. Ferdinanda Souvana. Iskreno čestitamo! — Poročil se je večeraj g. Alojzij Žebre o. kr. sodni pristav v Radovljici z gdč. Franjico Strojevero hčerjo posestnika v Zapužah Čestitamo!

— **Štrajk pri kamnoseku To-manu** v Ljubljani se je pričel radi nepremišljenega vedenja nekega delovodje. Z nečudenimi psovkami je ta delovodja baje obdelal nekega delavca, ki menda ni mogel z nekim delom tako naprej, kakor bi bilo treba. Tovariši opsovanega delavca so se potegnili zanj; delovodja pa je še one opsoval, tako da so najprvo dopoldne delavci jedne delavnice in popoldne oni druge delavnice pustili delo. V celem štrajka 18 kamnosekov in le jeden delavec je zapustil svoje tovariše. Mislili smo, da se mora tako naglo pričeti štrajk imeti le kako nesporazumljenje za podlagu, kajti za mezdne boje kamnosekov ali sploh stavbinskih delavcev ravno sedaj ni čas, sedaj ko je zima na jedni strani in na drugi industrijalna kriza. Upamo, da se bode stavka brez večjih žrtev končala in posebno upamo, da ne bode tvrdka uresničila svoje grožnje ter odpustila delavce-domačine in jih nadomestila s tujimi močmi. — Kolikor smo še čuli, se prilizujeta štrajkujočim že znana krščanska socalca »delavski tajnik« Gostinčar in »žurnalista« Štefè. Kamnoseki se bodo gotovo še spominjali, kako so ti gospodje kršč. socalci vodili stavko vevških delavcev in bodo pazili, da ji ne zapeljejo v — kalno vodo, v kateri ti ljudje prav radi ribe love. Simpatije delavstva s štrajkom morajo kmalu končati, če se vidi, da hočejo štrajk le grdi demagogi in farovski hlapci izrabljati svoje umazane strankarske namene. Torej pozor! — V nedeljo je imela strokovna organizacija mizarjev pri Koslerju svoj občni zbor, na katerega se tudi nekateri štrajkujoči prišli. Gornikov je na štrajkujoče opozarjal in omenil, da jih bode strokovna komisija v slučaju daljšega štrajka materialno in moralno podpirala. Upati je pa pač, da poneha ta nesrečna stavka prej kakor mogoče!

— **Gosp. Jože Plečnik.** List »Vollné sméry«, mesečnik za umetnost, ki ga izdaja društvo »Manes« v Pragi, je prinesel v 5. št. študijo Jana Kotěre o slovenskem umetniku Plečniku. V študiji je več slik Plečnikovih načrtov spomenikov, med njimi s prvim darilom nagrajenega Gutenbergovega spomenika, več stavb po Plečnikovih načrtih, dalje pohištva i. dr. Na to štev. »V. s.« opozarjamo čitatelje. Gosp. Plečnik je že danes

med prvimi dunajskimi modernimi arhitekti. Gosp. Plečnik je bil učenec prof. Wagnerja in igra — kakor g. Maks Fabiani — v dunajskih umetniških krogih veleugledno vlogo.

— **Brzosedlar.** Velevažno naredbo za jezdece izumila sta nadporočnik Karol Bránek in stotnik Fridolin Kavčič. to je aparat s katerim je možno vsakemu desetletnemu dečku konja v teku dveh sekund osedlati, namreč podpas nategniti. Aparat, kateri izumitelja nazivata »brzosedlar« je bil najprvo v cesarskih hlevih, v c. kr. zavodu za vojaške učitelje jahanja na Dunaju v jahalni grofa Esterhazyja v Totisu poskušan in so se do točnice oblasti o tej iznajdbi jako laskavo izrekle in mnogo apsratov naročile. Patente sta izumitelja napovedala v vseh kulturnih državah sveta. Največje zanimanje vzbuja brzosedlar v Rusiji in v Angliji, ter bode brezdvombeno uveden v konjeništvu vseh držav.

— **Mejnarodna panorama.** Mehika v tatedenski panorami s svojimi značilnimi prebivalci je sicer za nas nekoliko preveč ameriška, tuja, vendar pa poznamo v njej vsaj ljudi, njihovo obleko in šege, njih priprosta stanovanja ter si mislimo, da je vse to na Kranjskem vendar še na boljšem. Še celo v mehiških cerkvah se nam vse tako čudno vidi. Prav posebne oblike so mehiški moški klobuki. Jako zanimivi sta sliki: 19. 20. borba z biki v areni. »Romeo in Julija«, mehiška berača, nam izsiljujeta smeh. Mesti Zacatecas in Queretaro vidimo na slikah v izvrstni plastiki. V tatedenski panorami je tudi več spominov na nesrečnega brata našega cesarja, zlasti pa spomenik treh kamnov, kraj, kjer so l. 1867 Mehikanci ustrelili cesarja Maksimilijana. Delavke s testom, poulično kavarno in druge prizore na ulicah ter pokrajinske scenerije si vsakdo z zanimanjem ogleduje. Razstavo torej priporočamo.

— **Burja na Goriškem** je bila zadnje dni tako silovita, da je odnesla z novega kolodvorskega poslopja v Ajdovščini streho ter podrli tudi eno železniško čuvajnico.

— **Vlak obtičal v snegu.** Vsled nenavadnih snežnih zametov je obtičal včeraj zjutraj blizu postaje Dole na koroski železnici brzovlak. V Gradec je prispel šele ponoči.

— **Ogenj v „Narod. domu“.** Danes popoldne se je raznesla po mestu vest, da gori »Narodni dom«. Užgale pa so se le v kleti trske, slama in papirni odrezki, ki so jih znašli na kup od maskaradnih priprav. Zaradi močnega dima ni bilo dlje časa moglo oče se približati, zato so se ognjegasci dolgo mučili, preden so tlečo maso povse pogasili. Nevarnosti ni bilo.

— **Aretovanje.** Policija je včeraj popoldne aretovala hlapca Ivana Petelina, ki je dne 22. decembra m. l. v družbi Antona Kramarja napadel na Rimski cesti policijskega stražnika Martina Gerloviča, Anton Kramar je bil takrat aretovan in je tudi že dobil svojo kazen, Ivan Petelin pa je bil pobegnil in ga niso mogli izslediti. Včeraj so ga dobili v mestu in prijeli.

— **Pogreša se Katarina Zupančič,** vulgo Pletetova iz Žalne. Dne 2. januarja je odšla z doma v Trst obiskat svojo sestro. V Trstu se je mudila le jeden dan, potem pa se je vrnila proti domu. Ker je ista slabomna, ni izključeno, da se jej je kaka nesreča pripetila.

— **Mlada tatca.** Danes dopoldne so zasačili 12letno Frančiško Birtičevo z Viča, ko je ukradla v prodajalnici trgovke Viktorije Elsnerjeve na Pogačarjevem trgu štreno volne. V cekarju, ki ga je imela pri sebi, našli so osem klobas, katere je ukradla mesarici Ani Sirkovi v Šolskem drevoredu in še eno štreno volne.

— **Izgubljene reči.** Delavka K. T. je izgubila v Cerkvenih ulicah srebrno zapestnico s štirimi starimi dvajseticami kot obesek. — Vdova M. C. je izgubila na poti od Rimske ceste do sv. Florijana ulice ruto zavito denarnico, v kateri je bilo okoli 12 kron denarja.

— **Tvrdba Fr. Čuden** ima cenike, na katerih je koledar za leto 1902. Ti ceniki se na zahtevanje pošiljajo frankovano zastoj vsakemu, kdor se oglasi.

• **Najnovejše novice.** Štrajk »Lloydovih« kurjačev se nadaljuje z vso resnobo. Odpovedalo se je delu nad 700 kurjačev. Nad 20 Lloydovih parnikov čaka vlad tega v tržaški luki na odhod. — Svojo teto umoril in oropal je 16letni ključarski vajenec v Glogovu Wensauer. Umorjena žena je bila delavka Litold. — Bankirja Kohna, ki je nedavno izginil iz Breslave, so našli v neki reki blizu ruske meje na kose razsekanega in v vrečo zavezanega. — 70letnica nemškega pisatelja K. Cošta se je obhajala včeraj na Dunaju. — Lastnega brata spravil na beraško palico. Dunajski trgovec Armin Deutsch se je sam prijavil sodišču, da je poveril svojemu bratu, tudi trgovcu, v teku par let 120 000 K. Brat je prišel vlad tega v konkurz. — Dve živi ženi zapustil ter z ljubico zbežal. Uradnik pri dunajskem magistratu Julij Kleemann se je poročil pred par dnevi, da mu še prva žena živi. Drugi dan po poroki pa je tudi to ženo zapustil, poveril večjo svoto uradnega denarja, se polastil deloma dote ter izginil s svojo ljubico. — Grof — t. t. Dunajsko sodišče je obsodilo grofa Arza, zadnjega potomca zgodovinske rodovine, v dvomesečni zapor in izgubo plemstva zaradi tatvine briljantnega prstana. — Trije otroci so se zadušili v Hamburgu, ker je mati pustila mokre podglavničke blizu peči, da so se užgali ter napolnili sobo z dimom. — Nad 200 vojakov je zametel sneg blizu Aomori na Japonskem. Le tri častnike in 7 mož so še dobili žive. — Grozna nesreča v rudniku. V rudniku Coalmila v Mehiki se je zgodila eksplozija, ko je bilo pod zemljo 165 delavcev. 75 mrtičev so dosedaj že izveкли.

• **Iz slovanskega sveta.** Gdč. O. Dvořákova, hčerka glasbenega umetnika, je te dni pela v Berlinu češko »Libické« pisne s sijajnim uspehom. — Spomladanska umetniška razstava v Petrogradu bo trajala 6 tednov, da ji ovirajo ter se vmes utikajo ljudje, kakor tudi drugod, ki imajo včasih o umetnosti uborno malo pojma. — Poljski pisatelj Rudyan Rydel je napisal tridejanko »Jenny«. Vsebinska je vzeta iz X. stoletja, iz časov, ko so se vojevali Slovani z oholimi, roparskimi Nemci. Slep godec Debiec poje o Nemcih: »Kjer Nemec kedaj postoji, stoletje tam svet krvavi. Kjer Nemec se kedaj je napil, studenec bo ostal sto let gnil. Kamor Nemec stegne roko kdaj, ne bo tam sloge vekomaj.« — Lev Nikolaj Tolstoj je zdaj v Koreji na Krimu, kamor je tudi intervjuvan Maksim Gorkij. Tolstoj je ravnokar dovršil razpravo »O viero-tjerpimosti« o verski strpnosti. — 21. januarja je izteklo 40 let, odkar je umrla pisateljica »Babice« Božena Němcová. — Po češkem, zlasti pa po Moravskem (na Hané a na Slovači) ustanovljajo živahno »ruské kroužky«. — V Kijevu je umrl za tifuzom sloviti gledališki umetnik Solovcov. — V Petrogradu se želi mesto in plemstvo združiti, da postavi spomenik carju Osvoboditelju. Mesto je darovalo 100 tisoč, plemstvo pa nekaj čez 200 tisoč rubljev. Spomenik bo najbrže odkrit ob 60letnici, odkar je odpravljena tlaka.

• **Žalostna statistika.** Že nedavno smo prinesli naravnost strašno vest o samomorih vojaštva pri 10. voju (Przemysl), kjer je poveljnik general Galgoczy, ki velja baje za prihodnjega vojnega ministra. Dodamo še danes celoletno statistiko tega voja l. 1901. Vseh vojaških samomorov je bilo 80, težko se jih je pobabilo 70, samomorov med častniki je bilo 12, zblaznelo je 40 vojakov in 4 častniki, degradiralo se je 3 častnike, pohabljenih vlad pretepanja je bilo 13 vojakov, dezertiralo je ravno 400 mož, obsojenih v strogi zapor in v težko ječo je bilo 725 vojakov, zaradi trpinčenja vojakov je bilo obsojenih v težko ječo 48 podčastnikov in častnikov, zaradi upora sta bila obsojena dva, zaradi političnih prestopkov pa 3 vojak. Ker je časopisje bičalo našete grozovitosti, bilo je podano od vojaških oblasti 49 tožeb, toda vse so se iztekle na škodo tožiteljem.

• **Leo XIII. na indeksu.** »Rappel« poroča iz Rima: »Kd je ravnokar kongregacija indeksa pregledovala imenik prepovedanih spisov, je našla, da je med istim tudi spis sedanjega papeža Leona XIII

ki ima naslov: »O presveti krvi device Marije«, l. 1874 izdal nadškof Joakim Pecci. Kongregacija je našla v dotični knjigi nauke, »močno dišeče po herezi« ter je dala l. 1875 delo na indeks. — Da se sedaj stvar nekoliko uglaadi z ozirom na papeževo dostojanstvo, so papeževo ime izbrisali iz čelnega lista.

• **Italijanski železničarji** se pripravljajo resno na generalno stavko. 2. t. m. so bili v Rimu, Genovi, Neapolu, Turin ter Milanu velikanski železničarski shodi, na katerih se je formiralo zahteve. Spomenica, v kateri so te zahteve precizirane, hoče v prvi vrsti družbe prisiliti, naj uresniči že davno na papirju obstoječe avancement- in mezdne norme. Do 12. t. m. hočejo železničarji čakati, potem se pripravljajo na boj. Če se pomisli, kake velikanske in strašne posledice bi imela cela dežela od takega generalnega štrajka se razume, zakaj se vlada sama najintenzivneje s tem problemom peča in zakaj skuša na vse načine, štrajk prepričiti. Vlada izjavlja n. p. da smatra železničarje kot javne funkcijonarne, da bi torej njihovo stavko ne mogla dopustiti. Radi tega namerava baje poklicati rezerviste iz med železničarjev k vojakom; potem bi se vsacega štrajkujočega smatralo za dezertirja. Ta argument je pač prazen, ker ima vsak rezervist (in od 100 000 železničarjev jih je komaj 30 000 v rezervi) 5 dni časa, da se naznani in železničarski štrajk ne mora niti 3 dni trajati.

• **Molčeča žena.** V Spring-Balleu v državi New York je umrla pred kratkim 70letna Marija Eska, ki je živela 30 let s svojim možem v isti hiši, a ni izpregovorila ž njim niti besedice. Mož si je sam kuhal in opravljal vsa dela zase. Žena pa je tudi živela zase, da si sta živela skupaj. Eska se je pred 30 leti zaklela, da ne izpregovori z možem ne besede več in je prisego tudi izpolnila. Kaj je bil vzrok tej prisegi, pa ni znano. Vsekakor je za žensko taka prisega in še bolj izpolnitev take prisige neznašljiva dogodek!

Društva.

— **Muzejsko društvo za Kranjsko** ima v sredo, dne 19. februarja ob 6. uri zvečer v konferenčni sobi I. državne gimnazije svoj redni občni zbor.

— **Sokolska maskarada** »na dnu morja«! Lepa in jako okusna tiskana vabila za to originalno in najbolj priljubljeno veselico so se začela razpošiljati. Ako bi po pomoti kdo ne dobil vabila, se prosi, da se izvoli obrniti na odbornika br. Oskarja Trglava trdka Karol Till. Prodaja vstopnic je iz posebne prijaznosti prevzela obžeznana trdka J. Lozar, trgovina na Mestnem trgu, kjer se bodo vstopnice od četrta nadalje prodajale. Priprave za to maskarado so velikanske in obiskovalci bodo v resnici presenečeni, ker vse dekoracije in slikarije bodo umetniško izvršene, društvo se ni ustrašilo velikih stroškov, da priredi maskarado, kakršne še nismo videli v Ljubljani.

— **Delavsko pevsko društvo „Naprej“** priredi v nedeljo dne 9. t. m. v kazinskem salonu capinski ples, na katerem se bo plesalo tudi les lanciers. Skušnja za ta ples je isti dan v istem salonu ob dveh popoldne.

— **Dolenjski „Sokol“ v Novem mestu** je priredil v soboto, dne 1. t. m. gledališko predstavo, ki se je obnesla nad vse pričakovanje izbornu. Igrali so »Rokovnjače« v uprav sijajnim, moralnim in gmotnim uspehom. Vsi igralci, na čelu jim Mozol, so z navdušenjem in veseljem igrali ter peli, zato pa želi največjo pohvalo. Nadejam se, da se najde v našem mestu poročevalec, ki opiše ta nenavadni dogodek obširneje ter omeni po zasluženju vsaj prve sodelovalce. Jaz se v naglici omejim le na to, da izrekam vse priznanje vrlomu »Sokolu«, ki je brez joka in stoka (kakoršen doni prav sedaj semkaj od razburjenega Adrijanskega morja) prav lepo uprizoril in z vso skrbnostjo za naše razmere omenjeno sila težavno igro. Kakor povsod drugod, se je izkazala tudi pri nas Govekarjeva dramatizacija kot izvrstna in veselektna. »Narodni Dom« je bil nabito poln, marsikdo je moral oditi, ker ni dobil niti v pred-sobi več prostora. Ker se »Rokovnjače« ponove, se nadejam tudi v drugo najlepšega uspeha. G. režiserju, igralcem, igralkam in godbi vsa čast! Dokazali so, da so sposobni tudi za največje drame. Ali bi se ne moglo ustanoviti pri nas »dramatično društvo«? —

— **Dolenje-Logaški samci** prirede v prostorih »pri Kramarju« v Dolenjem Logatcu dne 8. t. m. veselico. Čisti dohodek namenjen je dolenje-logaškemu olupčevalnemu društvu.

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** priredi dne 8. svečana t. l. maskarado v gornjih prostorih hotela »pri kroni«. Ako kdo po pomoti ni dobil vstopnice, naj se za njo izvoli zglašiti pri stariosti g. Fr. Remicu ali pa na večer maskarade pri blagajni.

— **Rodoljubi v Št. Petru na Krasu** prirede v korist družbe sv. Cirila in Metoda dne 8. svečana t. l. v prostorih g. Fr. Gržina plesni venček.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 4. februarja. Poslanska zbornica se je danes sešla. Seje se je udeležil tudi Wolf, ki pa dolgo časa ni mogel dobiti sedeža. Vsenemci ga niso hoteli imeti med sabo in ne govore ž njim. Končno mu je Novak prepustil svoj sedež med nemškimi prednjaki, sam pa je šel na Malikov sedež. Ko je Wolf storil obljubo, ni nihče demonstriral. Deželno sodišče je zaprosilo dovoljenje proti dr. Tavčarju sodno postopati zaradi žaljenja na časti, umaknilo pa jednako zahtevanje z dne 6. februarja 1901. — Izročen je bil nujni predlog zastran katastrofe v Mostu. Ko sta bila Welsersheimb in Wittek odgovorila na več interpelacij, se je takoj začela razprava o podanem nujnem predlogu. Doslej sta govorila Kaftan in Rieger. Seja traja še. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj 4. februarja. V poslanski zbornici je danes krožila govorica, da je princ Liechtenstein nenadoma umrl. Ravno ko se je o tem najživahneje razpravljalo, je stopil princ Liechtensteio v dvorano. Lahko bi se bil oglašil tako, kakor fm. Wrangel, ki je v enakem položaju šel na berlinsko borzo in tam razglasil: »Ick dementire mir«.

Dunaj 4. februarja. Proračunski odsek ima danes zvečer ob šestih sejo. Razpravljalo se bo o srednjem šolstvu. Oglašeni je 20 govornikov. Tudi minister Hartel bo govoril. Bržčas danes še ne bo glasovanja o Stürgkhovi resoluciji zastran celjske in mariborske gimnazije.

Dunaj 4. februarja. Štajerski slovenski poslanci so izdali danes komuniké, v katerem naznanjajo, da je bil 19. januarja v Celju sestanek slovenskih državnih in deželnih poslancev štajerskih, na katerem se je soglasno sklenilo, da ni sprejeti nobene modalitete, ki bi imela pogoj, da se opuste celjski razredi, in da je z vsemi sredstvi delovati na ohranitev teh razredov. Zajedno se je državnim poslancem naročilo, da v zagotovitev te zahteve porabijo tudi najostrejša sredstva.

Dunaj 4. februarja. »Reichswehr« prijavlja članek, ki je očitno potekel izpod peresa kakega nemškega klerikalca. Mož se menda zaveda, da hoče njegova stranka storiti suftarijo in nagovarja Slovence, naj mirno preneso, da se jim brez kompenzacije vzemo celjski razredi.

Dunaj 4. februarja. Diplomatičnim zastopnikom Bolgarske na Dunaju je imenovan bivši justični minister Stojanov.

Hag 4. februarja. Vlada razglasi tekem prihodnjih dni svoj predlog glede angleško burskih mirovni poganjanj in odgovor angleške vlade.

Praga 4. februarja. »Nar. Listy« prijemajo ostro grofa Stürgkha, češ, da kot referent ima dolžnost zastopati vladni proračun, drugega pa ničesar. Njegovi predlogi zastran raznih slovenskih gimnazij so torej čisto navadna nesramnost.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca januarja 1902 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 1147 strank 863.832 K 62 h, 954 strank pa dvignilo 643.579 K 54 h.

— **Okrajna hranilnica in posojilnica v Skofjiloki.** Meseca januarja 1902 je 83 strank vložilo 33.626 K 90 h, 50 strank dvignilo 11.320 K 94 h, 12 strankam se je izplačalo posojil 19.800 K, stanje hranilnihih vlog 277.062 K 20 h, stanje posojil 180.668 K 87 h, denarni promet 96.768 h 14 h.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 300-2 m. Srednji snežni tlak 730-0 mm.

Febr.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Visi- nina v m.
3.	9. zvečer	734.8	0.5	sl. jug	oblačno	
4.	7. zjutraj	731.4	0.2	sl. zahod	megla	
5.	2. popol.	731.9	4.5	sl. sevah.	oblačno	198 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 1.1°, nor-
male: -1.4°.

Frančiška Sterle, hišna po-
sestnica v Ljubljani, javlja v svojem in
v imenu vseh sorodnikov tužno in za-
lostno vest, da je njeni nepozabljeni
soprog

Feliks Sterle

dne 3. t. m. ob 1/2. uri zvečer po dolgi
mučni bolezni, v starosti 55 let, mirno
v Gospodu zaspa.

Pogreb se boče vršil dne 5. svečana
ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti,
Žabjek št. 2. (329)

Zadušnice se bodo brale v farni
cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Ranjega priporočam v blag spomin!

Posebne parte se ne razpošljejo.

**Društvo avstrijskih gostil-
niških uslužbencev, oddelak
Ljubljana**, naznanja s tem, da je
3. februarja 1902 ob pol sedmih zvečer
umrl gospod

Feliks Sterle

prvi natak

v 55. letu svoje starosti.
Pogreb bo jutri v sredo, 5. februarja
ob treh popoldne iz Rožnih ulic št. 41.

(345) Oddelek Ljubljana.

Tužnim srcem naznanjam vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem pre-
bridko vest, da je Bog vsemogočni izvolil
našo preljubo soprogo, oziroma sestro in
teto, gospo

Katarino Pavšek

včeraj zvečer ob šesti uri po dolgi mučni
bolezni, previdno a tolažili svete vere,
v starosti 28 let poklicati k sebi v boljše
življenje.

Pogreb nepozabne ranje vrši se v
sredo, dne 5. svečana t. l. ob polu 5. uri
popoldne iz hiše žalosti v Kolodvorskih
ulicah št. 18 na tukajšnje grobišče pri
Sv. Krištofu.

Svete maše posmrtnice se bodo brale
v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Pokojnico priporočamo v blag spo-
min in molitev.

V Ljubljani, 4. svečana 1902.

Ivan Pavšek,
soprog.

Brez posebnega obvestila.

Deske in tramove

kupuje po ugodni ceni in proti takojšnjemu
plačilu (293-3)

Anton Deghenghi

lesni trgovec „pri figovcu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Oglas.

Usojam si najljubše naznaniti, da so
tisti glasovirji ravno došli, katere sem na
Dunaju od najizbornejših trvd izbral:

Friderik Ehrbar

e. in kr. komorni glasovirni tovarnar

Heizmann

in raznih drugih dvrdk, dajem iste, da nasproti
stopim vsaki konkurenci, jako po ceni.

S spoštovanjem

Ferd. Dragatin

ubiralec glasovirjev filharmoničnega društva
Florijanske ulice št. 42. (298-3)

Potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, odnosno dobri oče, tast in stari
oče, gospod

dr. Josip Gallè

c. kr. državni pravdnik v p.

danes, dne 4. februarja 1902, ob 1/8. uri zjutraj, v 68. letu svoje dobe, po
dolgi in mučni bolezni, previden s sv. sakramenti za umirajoče, mirno v Go-
spodu zaspa.

Zemski ostanki nepozabnega ranjega preneso se v sredo, dne 5. t. m.,
ob 1/4. uri popoldne iz „Leoninuma“ v Ljubljani, Zaloška cesta, na tukajšnje
grobišče.

Sv. maše zadušnice služile se bodo v raznih cerkvah.

Blagega ranjega priporočamo v molitev in prijazen spomin

V Ljubljani, dne 4. februarja 1902.

Marija Gallè roj. **Papež**, soproga. — **Josip Gallè**, **Gustav Gallè**,
c. kr. avskultant, **Fran Gallè**, c. in kr. poročnik, sinovi. — **Marija Fraidl**
roj. **Gallè**, **Emilija Vidie** roj. **Gallè**, **Olga Kapus** roj. **Gallè**, hčere.
— **Dr. Fran Papež**, odvetnik, svak. — **Dr. Josip Fraidl**, c. kr. dež.
sodišča svetnik, **Oton Vidie**, c. kr. sodni pristav, **dr. Albin Kapus**,
odvetnik, zetje. — **Vladiboj Dušan Kapus**, **Prokop Danilo Vidie**,
vnuka. (321)

Brez posebnega obvestila.

Naslovna knjiga

(Adressbuch)

Avstro-Ogrske 1897—1900, ki obsega
v dveh debelih zvezkih čez milijon
adres raznih industrijalcev, trgovcev,
obrtnikov, advokatov, veleposestnikov,
ekonomov itd. itd. (295-2)

Izvirna cena 30 K, razpošilja, dokler
mala zaloga zadoščuje, proti poštnemu
povzetju samo za 3 glđ.

bukvarna Ivan Peterlin, Trst.

Lepo polt

doseže in razne napake odstrani v kratkem
času, kdor porabi popolnoma neškodni, z
nagrado odlikovani

„Pariški Louise-Crem“

nezmotljivo sredstvo zoper pege.

Cena dveh škatlic 4 K.

Po pošti se pošilja previdno, tudi z na-
vodilom, ne da bi se vsebina izdala.

J. Vojtech č. 583. (220-4)

Praga, Kralj. Vinogradi, Češko.

Kham & Murnik v Ljubljani

prodajata

„Cvekov brinovec“

z zlato znamko. (269-5)

V poljanskem predmestju se prodaja 16 stavbnih parcel

ležečih med 5 cestami, izmed katerih so tri,
namreč Elizabetina cesta, Strelške ulice in
Kuhnova cesta že izpeljane, t. j. kanalizovane
ter vodovod in električna razsvetljava že na-
peljana.

Izvrsten stavbeni prostor (gramozna tla), iz-
vrstna, jako zdrava lega, ker je prostor od vseh
strani obdan z vrtovi in njivami.

Vse leto ves dan solčno.

V okolici ni nikakih tovarn, zato ni dima in
zrak ostaja čist.

Samo eno minuto oddaljeno od postaje elek-
trične železnice.

Parcele merijo od 500—800 m², cene pa
so vrednosti primerne.

Zidati je po sklepu ljubljanskega občinskega
sveta: V odprtem stavbnem sistemu, v jedno nad-
stropje in brez predvrtov.

Natančneje se poizve pri:

(319-1)

Anton Dečman-u

tvrdka F. P. Vidic & Co., Ljubljana.

Ces. kr. avstrijske državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inomest, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m depoldne osebni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Solnograd, Lend-Gasteiz, Zell ob je-
zeru, Inomest, Bregenc, Curik, Geneve, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Ma-
rijine vate, Heb, Franzove vate, Karlove vate, Prago,
(direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga
v Nove mesto in v Keševje. Osebni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomesta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osebni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzna, Prago, (direktni vozovi I. in
II. razreda), Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curika, Bregence, Inomesta Zella
ob jezeru, Lend-Gasteiz, Ljubna, Celovca, št. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomesta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga
iz Novega mesta in Keševja. Osebni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

Išče se (311-2)

stanovanje

s 4 ali 5 sobami. — Ponudbe pod „F. P.
M.“ na upravništvo »Slov. Naroda«.

Lepa hišna oprava

za dve sobi se zaradi odpotovanja po
nizki ceni prodaja.

Več se izve: Karlovska cesta
št. 22, pritlično. (315-1)

Stanovanje

z dvema svetlima sobama, s kuhinjo in
kletjo, odda se s 1. majem t. l.

Več se izve v trgovini na Starem
trgu št. 6. (320-1)

3 lepi kostumi

316-1 se prodajo po ceni.

Vpraša se: Žabjak št. 6, I. nadstr.

Dve stanovanji

vsako s 3 sobami in pritliklinami, se od-
dasta jedno takoj, jedno pa s 1. majem t. l.
ali pa tudi prej. (323-1)

Povpraša naj se: Tržaška cesta 33.

Vabilo

osmi redni občni zbor
okrajne posojilnice
v Mokronogu

registrovane zadruge s neomejeno zavezo
ki bodo

dne 19. februarja t. l.

ob 3. uri popoldne

v šolskem poslopju v Mokronogu.

Dnevni red:

- 1.) Nagovor ravnatelja.
- 2.) Račun načelstva.
- 3.) Poročilo računskih preglednikov in
nadzornikov.
- 4.) Razdelitev čistega dobička.
- 5.) Volitev načelstva in nadzorstva.
- 6.) Predlogi in nasveti.

V Mokronogu, 2. februarja 1902.

(317) Načelstvo.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ob 3. uri
ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje
drugi občni zbor, ki sme sklepati brezpo-
gojno brez ozira na število navzočih družnikov.